

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Lovsekretariatet
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 15 december 2023
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Cecilie Brandt Opstrup
Sagsnr.: 2023-10680
Dok.: 3088503

Besvarelse af spørgsmål nr. S 333 fra medlem af Folketinget Mai Mercado (KF):

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. S 333, som medlem af Folketinget Mai Mercado (KF) har stillet til justitsministeren den 8. december 2023.

Peter Hummelgaard

/

Morten Holland Heide

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. S 333 fra medlem af Folketinget Mai Mercado (KF):

”Mener ministeren, at det er hensigtsmæssigt, at placeringen af den såkaldte koranlov i straffelovens kapitel 12 retsplejemæssigt ligestiller kunstnere, blasfemikere og politiske aktivister med terrorister, hvad angår politiets adgang til at foretage hemmelige ransagninger, telefonaflytning, opsætning af hemmelige kameraer i private hjem og andre vidtgående beføjelser?”

Svar:

1. Straffelovens § 110 e, stk. 2, om utilbørlig behandling af skrifter med væsentlig religiøs betydning for et anerkendt trossamfund er placeret i straffelovens 12. kapitel om landsforræderi og andre forbrydelser mod statens selvstændighed og sikkerhed.

Som det fremgår af det lovforslag, der indførte bestemmelsen, er placeringen i straffelovens 12. kapitel forbundet med følgevirkninger i forhold til bl.a. reglerne i retsplejeloven om straffeprocessuelle tvangsindgreb. Der henvises til Folketingstidende 2023-24, tillæg A, L 65 som fremsat, side 13.

Det må dog antages, at der i praksis kun meget sjældent – hvis overhovedet – kan tænkes at blive tale om at foretage telefonaflytning, opsætning af kamera i privat hjem eller hemmelig ransagning af en mistænks bolig i sager om overtrædelse af straffelovens § 110 e, stk. 2. Nedenfor er der redegjort nærmere for baggrunden herfor.

2. Ifølge straffelovens § 110 e, stk. 2, straffes den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds gør sig skyldig i utilbørlig behandling af et skrift, der har væsentlig religiøs betydning for et anerkendt trossamfund, eller en genstand, der fremstår som et sådant skrift. Strafferammen er bøde eller fængsel indtil 2 år.

Indledningsvis bemærkes det, at der naturligvis kun opstår spørgsmål om telefonaflytning, opsætning af kamera i privat hjem og hemmelig ransagning af en mistænks bolig, hvis politiet måtte vurdere, at dette er et relevant efterforskningskridt i en sag om overtrædelse af § 110 e, stk. 2. I givet fald skal en række betingelser være opfyldt for, at indgrebet må foretages. Nedenfor er der redegjort for nogle af betingelserne.

Telefonaflytning og opsætning af kamera i privat hjem kræver som hovedregel, at politiet efterforsker et forhold, der efter loven kan straffes med fængsel i 6 år eller derover, jf. retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 3, og § 791 a, stk. 3, nr. 3. Indgrebene kan dog også foretages, hvis efterforskningen vedrører en række bestemte forbrydelser, herunder forsætlige overtrædelser af straffelovens 12. eller 13. kapitel. Hemmelig ransagning af en mistænks bolig kræver, at efterforskningen angår bestemte forbrydelser, herunder forsætlige overtrædelser af straffelovens 12. eller 13. kapitel, jf. retsplejelovens § 799, stk. 1.

Det er endvidere bl.a. en betingelse for at foretage telefonaflytning, opsætning af kamera i privat hjem og hemmelig ransagning af en mistænks bolig, at indgrebet er af afgørende betydning for efterforskningen, jf. retsplejelovens § 781, stk. 1, nr. 2, § 791 a, stk. 3, nr. 2, og § 799, stk. 1.

Brugen af ordet ”afgørende” betyder dog ikke, at indgrebet kun må ske, hvis det er den eneste mulige efterforskningsmåde. Indgrebet kan også anvendes, hvor der foreligger andre muligheder, men hvor disse er uforholdsmæssigt besværlige eller mandskabskrævende. Det kan f.eks. være situationer, hvor alternativet er omfattende skygning døgnet rundt af et stort antal personer eller indgående undersøgelse af alle biler, der kører ind i landet. Det kan også tænkes, at andre efterforskningsmuligheder vil være usikre eller ødelæggende for den videre efterforskning. Der henvises til Michael Kistrup m.fl., Straffeprocessen, 4. udgave (2023), side 484 f.

Herudover er det bl.a. en betingelse, at telefonaflytning, opsætning af kamera i privat hjem og hemmelig ransagning af en mistænks bolig i det konkrete tilfælde er i overensstemmelse med proportionalitetsgrundsætningen. Det indebærer, at indgrebet ikke må foretages, hvis det efter indgrebets formål, sagens betydning og den krænkelse og ulempe, som indgrebet må antages at forvolde den eller de personer, som det rammer, ville være et uforholdsmæssigt indgreb, jf. retsplejelovens § 782, stk. 1, § 791 a, stk. 7, og § 797, stk. 1.

Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af forarbejderne til straffelovens § 110 e, stk. 2, at det forudsættes, at førstegangstilfælde af overtrædelse af bestemmelsen som udgangspunkt straffes med bøde. I gentagelsestilfælde og ved adskillige førstegangsovertrædelser til samtidig pådømmelse forudsættes der som udgangspunkt udmålt en kortere

fængselsstraf i dage. Der henvises til Folketingstidende 2023-24, tillæg A, L 65 som fremsat, side 12 f.

Opsætning af kamera i privat hjem forudsætter herudover – foruden opfyldelse af bl.a. de ovennævnte betingelser – at efterforskningen vedrører en lovovertrædelse, som har medført eller som kan medføre fare for menneskers liv eller velfærd eller for betydelige samfundsværdier, jf. retsplejelovens § 791 a, stk. 3, nr. 4.

3. Der gælder et krav om forudgående retskendelse ved telefonaflytning, opsætning af kamera i privat hjem og hemmelig ransagning af en mistænks bolig. Ville indgrebets øjemed blive forspildt, hvis retskendelse skulle afventes, kan politiet dog træffe beslutning om at foretage indgrebet. I så fald skal politiet snarest muligt og senest inden 24 timer fra indgrebets iværksættelse forelægge sagen for retten. Retten afgør ved kendelse, om indgrebet kan godkendes, samt om det kan opretholdes, og i bekræftende fald for hvilket tidsrum. Der henvises til retsplejelovens § 783, stk. 1 og 4, § 791 a, stk. 8, 1. pkt., og § 799, stk. 2.